

**PREZES
URZĘDU OCHRONY**

Konkurencji i Konsumentów

Delegatura w Lublinie

**20-012 Lublin, ul. Ochotnicza 10
Tel. (0-81) 532-35-31, 532-54-48,
Fax (0-81) 532-08-26**

E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin, dnia 30 września 2008r.

RLU-61-22/08/PZ/MW

DECYZJA RLU 40/08

I.

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz.331 ze zm.) oraz stosownie do art.33 ust.6 tej ustawy i §7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcy „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie ul. P. Gojawiczyńskiej 9

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt.1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz.331, ze zm.) bezprawne działania przedsiębiorcy „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie, polegające na zamieszczeniu w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu:

- Warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez „ASTUR” Sp. z o.o. postanowień o treści:

1.. pkt.III.4 o treści:” Klient ma prawo odstąpić od umowy jeżeli powyższe zmiany przekraczają 10 % ceny imprezy ustalonej w umowie”;

2. pkt.VII.2. o treści:” ASTUR z uwagi na poniesione koszty organizacji ma prawo dokonać następujących potrąceń: ponad 45 dni przed datą rozpoczęcia imprezy potrącana jest opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł na osobę, pomiędzy 44 a 31 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 10 % ceny imprezy, pomiędzy 30 a 22 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 30 % ceny imprezy, pomiędzy 21 a 15 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 50 % ceny

imprezy, w przypadku rezygnacji poniżej 8 dni przed rozpoczęciem imprezy potrącone jest 90 % ceny imprezy”;

3. pkt. VIII.2. o treści :”reklamacje dotyczące realizacji powyższej umowy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 14 dni od daty zakończenia imprez”;

4. pkt.VIII.3. o treści :”ASTUR zastrzega sobie, że będzie rozpatrywać reklamacje, o ile zostały one zgłoszone pilotowi grupy/rezydentowi w czasie trwania imprezy. Podstawę do rozpatrzenia reklamacji stanowi kopia pisemnej reklamacji potwierdzona przez pilota /rezydenta w czasie trwania imprezy”;

5. pkt VIII.5.b) o treści:” Klient nie może żądać odszkodowania za poniesione straty moralne. Wszelkie odszkodowania wypłacane będą jedynie na podstawie udokumentowanych kosztów poniesionych przez klienta”

które to postanowienia zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ KPC

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania .

2. Uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz.331, ze zm.) bezprawne działania przedsiębiorcy „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie polegające na zamieszczeniu w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu „Umowy – Zgłoszenia” postanowienia o treści:” : „ASTUR zastrzega sobie prawo do zmiany cen najpóźniej 10 dni przed datą wyjazdu w związku ze zmianami: podatku VAT, kosztów transportu, np. cena paliwa, podatków i opłat lotniskowych, cen ubezpieczenia i kursu walut”

sprzecznego z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268)

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania .

II.

Na podstawie art. 106 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz.331 ze zm.), w związku ze stwierdzeniem stosowania przez przedsiębiorcę „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą Lublinie, praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 w/w ustawy

działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- nakłada się na przedsiębiorcę ASTUR Sp. z o.o. w Lublinie karę pieniężną w wysokości 20 991 zł (dwadzieścia tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych) płatną do budżetu państwa.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK) w ramach planowanego badania wzorców umów stosowanych przez przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na świadczeniu usług turystycznych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w trakcie którego uzyskał odpis z rejestru

przedsiębiorców oraz wzorzec Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie.

W wyniku analizy w/w dokumentów wszczęto Postanowieniem Nr 130/08 z dnia 15 kwietnia 2008 r. postępowanie administracyjne RLU-61-22/08/PZ w sprawie naruszenia przez przedsiębiorcę „ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie. (zwanego dalej „ASTUR” lub przedsiębiorca) zbiorowych interesów konsumentów, poprzez stosowanie we wzorcu Warunków uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez „ASTUR” postanowień wzorca umowy o treści:

1. pkt.III.4 o treści: *„Klient ma prawo odstąpić od umowy jeżeli powyższe zmiany przekraczają 10 % ceny imprezy ustalonej w umowie”;*
2. pkt.VII.2. o treści: *„ASTUR z uwagi na poniesione koszty organizacji ma prawo dokonać następujących potrąceń: ponad 45 dni przed datą rozpoczęcia imprezy potrącana jest opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł na osobę, pomiędzy 44 a 31 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 10 % ceny imprezy, pomiędzy 30 a 22 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 30 % ceny imprezy, pomiędzy 21 a 15 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 50 % ceny imprezy, w przypadku rezygnacji poniżej 8 dni przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 90 % ceny imprezy”;*
3. pkt.VIII.2.o treści: *„reklamacje dotyczące realizacji powyższej umowy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 14 dni od daty zakończenia imprez”;*
4. pkt.VIII.3. o treści: *„ASTUR zastrzega sobie, że będzie rozpatrywać reklamacje, o ile zostały one zgłoszone pilotowi grupy/rezydentowi w czasie trwania imprezy. Podstawę do rozpatrzenia reklamacji stanowi kopia pisemnej reklamacji potwierdzona przez pilota /rezydenta w czasie trwania imprezy”;*
5. pkt.VIII.5.b) o treści : *„Klient nie może żądać odszkodowania za poniesione straty moralne. Wszelkie odszkodowania wypłacane będą jedynie na podstawie udokumentowanych kosztów poniesionych przez klienta”*

które to postanowienia mogą stanowić naruszenie art.24 ust.1 i 2 pkt.1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz.331, ze zm) – zwanej dalej : „ustawą o ochronie (...)”.

Ponadto Prezes UOKIK zakwestionował postanowienia wzorca „Umowy – zgłoszenia” o treści : *„ASTUR zastrzega sobie prawo do zmiany cen najpóźniej 10 dni przed datą wyjazdu w związku ze zmianami: podatku VAT, kosztów transportu, np. cena paliwa, podatków i opłat lotniskowych, cen ubezpieczenia i kursu walut”* jako sprzecznych z art. 17 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268) , co może stanowić naruszenie art.24 ust.1 i 2 ustawy o ochronie (...).

Przedsiębiorca pismem z dnia 30.04.2008r. złożył wniosek: *„o wydanie decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania, zgodnie z treścią art.27 ust.2 ustawy o ochronie (...) a w związku z tym o umorzenie postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz o odstąpienie od nakładania kary”*. W uzasadnieniu ASTUR podał, że opracował nowe wzorce umowne, które obowiązują od 1 kwietnia 2008r.

Dodatkowo ASTUR podał, że dokument – Warunki uczestnictwa w imprezach organizowanych przez ASTUR sp. z. o.o. – zawierający kwestionowane postanowienia obowiązuje od 1 stycznia 2007r. a w tym okresie z usług biura na wskazanych warunkach skorzystało około 50 osób. Tak niska liczba klientów wynika po pierwsze z tego, że ASTUR wyspecjalizował się w obsłudze klientów grupowych - zakładów pracy i instytucji, po drugie zaś ASTUR, jako właściciel Ośrodka Rehabilitacyjno – Wczasowego nad Jeziorem Białym organizuje turnusy rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych dofinansowywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych. W związku z tym „Warunki uczestnictwa ...” nie mają do nich zastosowania.

Postanowieniem Nr 131/2008 z dnia 15 kwietnia 2008 r. zaliczono w poczet prowadzonego postępowania administracyjnego w tej sprawie dowody zebrane w postępowaniu wyjaśniającym wszczętym w dniu 23 stycznia 2008 r. RLU-405-1/08/RD/JS.

Przedsiębiorcy przedłożyli dokumenty z których wynikała wysokość przychodu każdego z nich osiągniętego w roku 2007r.

Przedsiębiorców zawiadomiono o zakończeniu zbierania materiału dowodowego w sprawie pismem z dnia 26 sierpnia 2008r.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

„ASTUR” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do KRS po nr 0000101072. Jej profil działalności to, obok działalności edukacyjnej, działalności związanej z kulturą, rekreacją i sportem, handlem hurtowym, detalicznym i komisowym, prowadzeniem hoteli i restauracji, działalnością transportową i wspomagającą transport również działalność związana z turystyką.

Przedsiębiorca prowadząc w/w działalność, polegającą na sprzedaży usług turystycznych posługuje się w obrocie z kontrahentami wzorcem Umowy/ Zgłoszenia oraz wzorcem Warunków Uczestnictwa w imprezach organizowanych przez „ASTUR” sp. z o.o.

Wzorec umowy zawiera zapis o treści: "Ponadto oświadczam, że otrzymałem(Am) i akceptuję „warunki uczestnictwa” oraz program imprezy stanowiące integralną część umowy, co potwierdzam własnoręcznym podpisem”.

Klienci ASTUR składając podpis pod umową akceptują zatem postanowienia Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez przedsiębiorcę.

Projekty w/w Warunków (...) przedstawiane konsumentom, przygotowane z góry przed zawarciem umowy, zawierają gotowe jednolite postanowienia, które stanowią, po podpisaniu umowy jej nieodłączną część. Stanowią zatem wzorec umowy w rozumieniu art.384 §1 k.c.

Analiza wskazanego wyżej wzorca Warunków uczestnictwa w imprezach organizowanych przez ASTUR pozwoliła na postawienie przedsiębiorcom zarzutu naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, poprzez zamieszczenie w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu „Warunków...” postanowień, których treść narusza przepisy art.24 ust.1 i 2 pkt.1 ustawy o ochronie (...) oraz postanowienia zawartego w Umowie – Zgłoszeniu, którego treść narusza przepisy art.24 ust.1 i 2 ustawy o ochronie (...).

Prezes UOKIK wpisał do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ KPC następujące postanowienia :

-poz. Nr 1131 „ W przypadku gdy podwyżka cen wyniesie mniej niż 10 % pierwotnej ceny imprezy, klient jest zobowiązany do dopłaty środków pieniężnych, bez prawa do bezkosztowego odstąpienia od umowy (ewentualna rezygnacja może nastąpić zgodnie z punktem 4.3). W przypadku gdy podwyżka wyniosłaby więcej niż 10 % ceny wykupionych świadczeń, klient jest uprawniony do odstąpienia od umowy bez uiszczania dodatkowych opłat (w takim przypadku JET TOUTISTIC POLAND Sp. z o.o. jest zobowiązana do zwrotu uprzednio wpłaconych przez klienta środków pieniężnych w ciągu 7 dni) lub skorzystania z innej imprezy porównywalnej cenowo, oczywiście jeśli będziemy w stanie Państwu takową imprezę zaoferować”.

- poz.1282 „W przypadku odstąpienia klienta od umowy (bez względu na przyczynę) Biuro potrąca z dokonanej przez klienta wpłaty opłatę manipulacyjną w kwocie wpłaconej zaliczki czy 20 % wartości imprezy- 20 % ceny imprezy do 30 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 40 % ceny imprezy od 29 do 22 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 50 % ceny imprezy od 21 do 16 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 100 % ceny imprezy 15 dni lub krócej przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy.

- poz. 1069 „Reklamacje wniesione do biura po upływie 14 dni od zakończenia imprezy uznawane będą za bezskuteczne”.

- poz. Nr 1246 „Uczestnik może zgłosić Organizatorowi reklamacje niezwłocznie po stwierdzeniu niewłaściwego wykonania usługi w formie pisemnej, nie później niż 14 dni od dnia zakończenia imprezy, pod warunkiem ich wcześniejszego zgłoszenia pilotowi w trakcie imprezy turystycznej” .

- poz.1134 „JET TOURISTIC POLAND Sp. z o.o. nie odpowiada za szkody osobiste, materialne np. kradzież, utrata zdrowia, śmierć oraz straty moralne, koszty utraconego urlopu i koszty z tym związane, utracone zyski. ltp.”

Przedsiębiorca oświadczył, że usunął zakwestionowane postanowienia, oraz wprowadzili z dniem 1 kwietnia 2006 nowe zapisy wzorca „Zgłoszenia Udziału w imprezie” oraz „Warunków uczestnictwa ...”.

Analiza umowy podpisanej z konsumentem po 1 kwietnia 2008 do której załączono „Warunki uczestnictwa ...” pozwala stwierdzić, że :

1. Zakwestionowany zapis o treści: *”Klient ma prawo odstąpić od umowy jeżeli powyższe zmiany przekraczają 10 % ceny imprezy ustalonej w umowie”* został zastąpiony zapisem o treści: „ II.1. „Uczestnik może zrezygnować z imprezy przed jej rozpoczęciem ze względu na zmianę warunków umowy o którym mowa w pkt. I.7. i I.8. Akceptacja zmiany, bądź rezygnacja z tych przyczyn, winna nastąpić w formie pisemnej, w ciągu 3 dni po otrzymaniu powiadomienia o zmianie warunków. Brak akceptacji w /w terminie jest równoznaczny z rezygnacją z imprezy. II.2. W przypadku rezygnacji z przyczyn, o których mowa w apkt.II.1. bądź odwołania

imprezy przez Organizatora, Uczestnikowi przysługuje prawo uczestniczenia w imprezie zastępczej lub zwrot pełnej wpłaty, który powinien nastąpić niezwłocznie po rezygnacji, a także zwrot udokumentowanych kosztów przybycia na miejsce zbiorki jeżeli nie został wcześniej poinformowany”.

2. Zakwestionowany zapis o treści: „ASTUR z uwagi na poniesione koszty organizacji ma prawo dokonać następujących potrąceń: ponad 45 dni przed datą rozpoczęcia imprezy potrącana jest opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł na osobę, pomiędzy 44 a 31 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 10 % ceny imprezy, pomiędzy 30 a 22 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 30 % ceny imprezy, pomiędzy 21 a 15 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 50 % ceny imprezy, w przypadku rezygnacji poniżej 8 dni przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 90 % ceny imprezy” został zastąpiony zapisem o treści :

” W przypadku rezygnacji z imprezy z przyczyn innych, niż wymienione w pkt. II.1. Uczestnik zostaje obciążony następującymi kosztami bez względu na datę zawarcia umowy :

W przypadku rezygnacji do 30 dni – 100 zł opłaty manipulacyjnej;

- w przypadku rezygnacji w czasie krótszym niż 30 dni przed rozpoczęciem imprezy lub

- w przypadku nie zgłoszenia się Uczestnika w oznaczonym czasie na miejscu zbiorki lub miejscu realizacji imprezy – rzeczywiste koszty poniesione przez ASTUR sp. z o.o..

3. Zakwestionowany zapis o treści: ”Reklamacje dotyczące realizacji powyższej umowy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 14 dni od daty zakończenia imprezy” został zmieniony na zapis o treści :

III..2. „Reklamacje powinny być zgłoszone w biurze w którym wykupiono imprezę”.

4. Zakwestionowany zapis o treści: „ASTUR zastrzega sobie, że będzie rozpatrywać reklamacje, o ile zostały one zgłoszone pilotowi grupy/rezydentowi w czasie trwania imprezy. Podstawę do rozpatrzenia reklamacji stanowi kopia pisemnej reklamacji potwierdzona przez pilota /rezydenta w czasie trwania imprezy” został całkowicie usunięty z „Warunków uczestnictwa...”.

5. Kolejny zakwestionowany przez Prezesa UOKIK zapis o treści: „Klient nie może żądać odszkodowania za poniesione straty moralne. Wszelkie odszkodowania wypłacane będą jedynie na podstawie udokumentowanych kosztów poniesionych przez klienta” został zastąpiony zapisem w brzmieniu :”Odpowiedzialność ASTUR jest wykluczona w przypadkach” :

- wystąpienia siły wyższej

- działań lub zaniechań uczestnika;

- działań lub zaniechań osób trzecich, nie uczestniczących wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć.”

Prezes UOKIK w zakresie obowiązującego stanu prawnego ustalił, że art. 17 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268) stanowi :

Art. 17. 1. Cena ustalona w umowie nie może być podwyższona, chyba że umowa wyraźnie przewiduje możliwość podwyższenia ceny, a organizator turystyki udokumentuje wpływ na podwyższenie ceny jednej z następujących okoliczności:

- 1) wzrostu kosztów transportu;
- 2) wzrostu opłat urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych;
- 3) wzrostu kursów walut.

2. W okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona.

Prezes UOKiK ustalił, że przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku 2007 wyniósł [REDAKTOWANE] zł.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Wszczynając wobec wskazanego wyżej przedsiębiorcy postępowanie administracyjne, Prezes UOKiK postawił mu zarzut naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, poprzez zamieszczenie w stosowanym w obrocie z konsumentami wzorcu „Warunków postanowień, których tożsama treść została wpisana do Rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone tj. art. 24 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy o ochronie (...) oraz wzorcu „Zgłoszenia – Umowy udziału w imprezie” postanowienia sprzecznego z treścią art.17 w wskazanej ustawie o usługach turystycznych, co może stanowić naruszenia art. art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie (...).

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...), zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Art. 24 ust. 2 tej ustawy stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, zaś pkt. 1 wymienia, że w szczególności jest to stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego.

W niniejszej sprawie postawione przedsiębiorcy zarzuty, aby mogły być skutecznie ocenione w ramach art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1, muszą spełniać poniższe przesłanki:

1. być działaniem bezprawnym, w tym, w szczególności polegać na stosowaniu w obrocie konsumenckim postanowień wzorców umów które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone,
2. godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Pojęcie „porządek prawny” obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego.

W niniejszej sprawie działanie przedsiębiorcy, polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, należy uznać za bezprawne nie tylko ze względu na fakt zdefiniowania w art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie (...) określonej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. O bezprawności tegoż działania przesądza również rozszerzona skuteczność wyroku w sprawie o uznanie postanowień umownych za

niedozwolone, co wynika z art. 479⁴³ k.p.c. W momencie wpisania do rejestru zapisu uznanego przez sąd za niedozwolone postanowienie umowne, zapis ów staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność wyroku, klauzule spełniają funkcję podobną do przepisów prawa, zaś posługiwanie się nimi w kontaktach z konsumentami jest zakazane.

Wzorce umów stosowane przez przedsiębiorców w kontaktach z konsumentami podlegają szczególnej kontroli. Wzorzec umowy to doktrynalne określenie wszelkich jednostronnie przygotowanych z góry przed zawarciem umowy, gotowych klauzul umów w postaci warunków umów, ich wzorów, regulaminów, statutów itp. (E. Łętowska, *Prawo umów konsumenckich*, C.H. Beck 2002, s. 292).

W systemie polskiego prawa cywilnego ustawodawca przewidział instytucję abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych, realizowanej w drodze postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyroki: z dnia 29 września 2005 r., sygn. akt: VI Aca 381/05; z dnia 16 listopada 2005 r., sygn. akt VI Aca 473/05), „celem postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone jest tzw. abstrakcyjna kontrola wzorców, dokonana w oderwaniu od konkretnej umowy, zaś wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich.(...)”.

Co więcej, jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r., sygn. akt III SZP 3/06, „stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów”. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej. Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej.

1. W niniejszej sprawie Prezes UOKiK zakwestionował następujące zapisy zamieszczone w wykorzystywanym przez przedsiębiorcę wzorcu „Warunków uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez ASTUR o treści:

Pierwszy z zakwestionowanych postanowień wzorca umownego stosowanego przez ASTUR Sp. z o.o. to zapis : „Klient ma prawo odstąpić od umowy jeżeli powyższe zmiany przekraczają 10 % ceny imprezy ustalonej w umowie”.

Do Rejestru klauzul zakazanych pod nr 1131 wpisane zostało na mocy wyroku SOKIK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII AmC 100/04 postanowienie o treści: „W przypadku gdy podwyżka cen wyniesie mniej niż 10 % pierwotnej ceny imprezy, klient jest zobowiązany do dopłaty środków pieniężnych, bez prawa do bezkosztowego odstąpienia od umowy (ewentualna rezygnacja może nastąpić zgodnie z punktem 4.3). W przypadku gdy podwyżka wyniosłaby więcej niż 10 % ceny wykupionych świadczeń, klient jest uprawnione do

odstąpienia od umowy bez uiszczania dodatkowych opłat (w takim przypadku JET TOUTISTIC POLAND Sp. z o.o. jest zobowiązana do zwrotu uprzednio wpłaconych przez klienta środków pieniężnych w ciągu 7 dni) lub skorzystania z innej imprezy porównywalnej cenowo, oczywiście jeśli będziemy w stanie Państwu takową imprezę zaoferować”.

W przypadku obu postanowień tj. zakwestionowanego oraz wpisanego do rejestru, przewidziane zostało prawo do odstąpienia przez klienta od umowy, bez ponoszenia kosztów rezygnacji, jedynie w sytuacji gdy cena imprezy wzrosła ponad 10 %. Tymczasem zgodnie z brzmieniem art.17 ustawy o usługach turystycznych cena ustalona w umowie nie może być podwyższona, chyba, że umowa wyraźnie przewiduje możliwość podwyższenia ceny, a organizator turystyki udokumentuje wpływ na podwyższenie ceny jednej z następujących okoliczności :

- wzrostu kosztów transportu,
- wzrostu opłat urzędowych, podatków lub opłat należnych za takie usługi, jak lotniskowe, załadunkowe lub przeładunkowe w portach morskich i lotniczych;
- wzrostu kursu walut.

W takim wypadku klient ma prawo – zgodnie z art. 14 ust.5 w/w ustawy, przyjął proponowaną zmianę warunków umowy lub od umowy odstąpić za natychmiastowym zwrotem wszystkich wniesionych świadczeń oraz bez obowiązku zapłaty kary umownej.

W tej sytuacji obydwie porównywane postanowienia ograniczają uprawnienia konsumenta do wypowiedzenia umowy w przypadku zmiany ceny imprezy w wysokości nie przekraczającej 10 %, wbrew regulacjom ustawowym, które dają konsumentowi prawo do wypowiedzenia umowy w każdym przypadku zmiany ceny. Z uwagi zatem na taki sam negatywny skutek dla konsumenta obydwu porównywanych postanowień uznać należy, że są one tożsame.

Prezes UOKiK zakwestionował również postanowienie „Warunków uczestnictwa...” w brzmieniu : *„ASTUR z uwagi na poniesione koszty organizacji ma prawo dokonać następujących potrąceń: ponad 45 dni przed datą rozpoczęcia imprezy potrącana jest opłata manipulacyjna w wysokości 50 zł na osobę, pomiędzy 44 a 31 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 10 % ceny imprezy, pomiędzy 30 a 22 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 30 % ceny imprezy, pomiędzy 21 a 15 dniem przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 50 % ceny imprezy, w przypadku rezygnacji poniżej 8 dni przed rozpoczęciem imprezy potrącane jest 90 % ceny imprezy”*

Do Rejestru klauzul zakazanych pod nr 1282 wpisane zostało na mocy wyroku SOKiK z dnia 21 listopada 2006r. sygn. akt XVII AmC 136/05 postanowienie o treści: **„W przypadku odstąpienia klienta od umowy(bez względu na przyczynę) Biuro potrąca z dokonanej przez klienta wpłaty opłatę manipulacyjną w kwocie wpłaconej zaliczki czy 20 % wartości imprezy- 20 % ceny imprezy do 30 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 40 % ceny imprezy od 29 do 22 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 50 % ceny imprezy od 21 do 16 dni przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy, 100 % ceny imprezy 15 dni lub krócej przed planowaną datą rozpoczęcia imprezy”.**

W uzasadnieniu w/w wyroku SOKiK stwierdził ,że „ ... zatrzymanie ryczałtowo określonych kwot na wypadek rezygnacji klienta z udziału w imprezie turystycznej,

narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń (...) a ponadto opłaty te zostały ustalone w sposób arbitralny, w oderwaniu od faktycznie poniesionych, w związku z faktem rezygnacji przez klienta z udziału w imprezie, strat przez pozwanego. Porównywanie zakwestionowanej w niniejszym postępowaniu klauzuli do postanowienia wpisanego do rejestru, prowadzi do wniosku, że oba warunki wywołują identyczne, tożsame konsekwencje dla konsumenta tzn. nakładają na niego obowiązek zapłaty ryczałtowych stawek, w przypadku rezygnacji z udziału w imprezie, podczas gdy – jak wynika z orzecznictwa SOKiK, winien on być zobowiązany jedynie do zwrotu wszelkich poniesionych przez organizatora imprezy turystycznej kosztów, z tytułu zawarcia i częściowej realizacji umowy. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK (wyrok z dnia 20 lutego 2007 sygn. akt. XVII Amc 50/06 „...przedsiębiorca ma prawo do potrącenia kosztów w przypadku rezygnacji konsumenta z umowy. Kwota podlegająca potrąceniu powinna zostać jednak ustalona, w oparciu o indywidualne rozliczenie z konsumentem z uwzględnieniem rzeczywistej straty poniesionej przez pozwanego”.

Tak więc, przeprowadzone porównanie wzorca umownego stosowanego przez przedsiębiorcę z wymienioną wyżej klauzulą uznaną wcześniej przez SOKiK za postanowienie niedozwolone i wpisane do Rejestru, pomimo różnic w terminach oraz w kwotach przewidzianych do zwrotu dla klienta, jednoznacznie wskazuje na tożsamość skutków wywołanych przez obydwie klauzule.

Kolejne zakwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienie wzorca umownego ma treść: *„Reklamacje dotyczące realizacji powyższej umowy można zgłaszać wyłącznie w formie pisemnej w ciągu 14 dni od daty zakończenia imprez”;*

Do Rejestru klauzul zakazanych pod nr 1069 wpisane zostało na mocy wyroku SOKiK z dnia 4 stycznia 2007r. sygn. akt XVII AmC 37/06 postanowienie o treści: **„Reklamacje wniesione do biura po upływie 14 dni od zakończenia imprezy uznawane będą za bezskuteczne”.**

Obydwa analizowane postanowienia dotyczą tego samego zagadnienia, a mianowicie terminu do składania przez konsumenta reklamacji. Zarówno postanowienia zawarte we wzorcu stosowanym przez ASTUR jak i to umieszczone w Rejestrze identycznie określają termin do wniesienia przez konsumenta reklamacji w związku z nienależytym wykonaniem umowy przez biuro turystyczne tj .w ciągu 14 dni od zakończenia imprezy. Zgodnie z art. 16 ustawy o usługach turystycznych klient powinien zgłosić wadliwe wykonanie umowy niezwłocznie tj. bez zbędnej zwłoki. Wskazać należy, że w uzasadnieniu w/w wyroku SOKiK wypowiedział się, że 14 dniowy termin od zakończenia imprezy jest terminem zbyt krótkim do złożenia reklamacji. Zdaniem SOKiK działanie takie może spowodować próbę ograniczenia odpowiedzialności organizatora imprezy względem konsumenta za nierzetelne wykonanie umowy. Również w podobnej sprawie SOKiK wskazał, że wyznaczony (krótki) okres może, w wielu sytuacjach, uniemożliwić konsumentom wniesienie reklamacji w terminie, lub też jej prawidłowe uzasadnienie, w szczególności w okresie urlopowym, gdy klient bierze udział w kilku następujących po sobie imprezach turystycznych.

Tak więc prowadzone porównanie jednoznacznie wskazuje, że zakwestionowane postanowienia są, w ocenie Prezesa UOKiK, postanowieniami tożsamymi z postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kpc .

Kolejne zakwestionowane przez Prezesa UOKIK postanowienie wzorca umownego o treści: „ASTUR zastrzega sobie, że będzie rozpatrywać reklamacje, o ile zostały one zgłoszone pilotowi grupy/rezydentowi w czasie trwania imprezy. Podstawę do rozpatrzenia reklamacji stanowi kopia pisemnej reklamacji potwierdzona przez pilota /rezydenta w czasie trwania imprezy” jest, w ocenie Prezesa UOKIK tożsamy z postanowieniem wzorca umownego wpisanym do Rejestru pod nr 1246.

Do Rejestru klauzul zakazanych pod nr 1246 wpisane zostało na mocy wyroku SOKIK z dnia 20 lutego 2007r. sygn. akt XVII AmC 50/06 postanowienie o treści: „Uczestnik może zgłosić Organizatorowi reklamacje niezwłocznie po stwierdzeniu niewłaściwego wykonania usługi w formie pisemnej, nie później niż 14 dni od dnia zakończenia imprezy, pod warunkiem ich wcześniejszego zgłoszenia pilotowi w trakcie imprezy turystycznej”.

W uzasadnieniu w/w wyroku SOKIK odniósł się do 14 dniowego – zbyt krótkiego terminu do złożenia przez klienta ewentualnych pisemnych reklamacji, co narusza interesy konsumenta oraz jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, w rozumieniu art. 385¹ k.c. Dodatkowo SOKIK wskazał, że uzależnianie rozpatrzenia reklamacji złożonej przez klienta od obowiązku uzyskania jej wcześniejszego potwierdzenia przez pilota/rezydenta bezpośrednio po zdarzeniu będącym podstawą reklamacji bezpodstawnie nakłada na konsumenta większe obowiązki w stosunku do regulacji ustawowej wynikającej z art.16 b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r, o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268). Cyt. wyżej przepis wyraźnie wskazuje zakres obowiązków klienta związanych ze złożeniem reklamacji stwierdzając, że jeżeli w trakcie trwania imprezy turystycznej klient stwierdza wadliwe wykonanie umowy, powinien niezwłocznie powiadomić o tym wykonawcę usługi oraz organizatora turystyki, w sposób odpowiedni do rodzaju usługi. Zatem obydwa porównywane postanowienia mogą skutkować tym, że jeżeli klient w trakcie trwania imprezy turystycznej nie zgłosi reklamacji pilotowi/rezydentowi, lub pilot/rezydent nie potwierdzi reklamacji nie będzie ona rozpatrywana przez przedsiębiorcę. Skutkuje to ograniczeniem uprawnień konsumenta wynikających z w/w ustawy a zatem narusza również art. 385³ pkt. 2 kc.

Stąd prowadzone porównanie jednoznacznie wskazuje, że zakwestionowane postanowienia są, w ocenie Prezesa UOKIK, postanowieniami tożsamymi z postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o których mowa w art. 479⁴⁵ Kpc .

Kolejne zakwestionowane postanowienie o treści: "*Klient nie może żądać odszkodowania za poniesione straty moralne. Wszelkie odszkodowania wypłacane będą jedynie na podstawie udokumentowanych kosztów poniesionych przez klienta*" jest, w ocenie Prezesa UOKIK, tożsamy z postanowieniem wzorca umownego wpisanym do Rejestru pod nr 1134.

Do Rejestru klauzul zakazanych pod nr 1134 wpisane zostało na mocy wyroku SOKIK z dnia 27 lutego 2006r. sygn. akt XVII AmC 100/06 postanowienie o treści: „JET TOURISTIC POLAND Sp. z .o. nie odpowiada za szkody osobiste,

materialne. np. kradzież, utratę zdrowia, śmierć oraz straty moralne, koszty utraconego urlopu i koszty z tym związane, utracone zyski. itp.”

W uzasadnieniu w/w wyroku SOKIK stwierdził, że zakres odpowiedzialności organizatora turystyki wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o świadczenie usług turystycznych określa art. 11 a ustawy o usługach turystycznych(...). Ponadto w przypadku umowy o organizację imprezy turystycznej konsument może mieć również roszczenia oparte na innych tytułach, w związku z art.11 w/w ustawy, odsyłającej do przepisów kodeksu cywilnego oraz innych przepisów dotyczących ochrony konsumenta. Może się zdarzyć, że klient ulegnie w trakcie imprezy turystycznej wypadkowi. Jeżeli klient udowodni organizatorowi imprezy zaistnienie szkody w wyniku działania lub zaniechania biura podróży oraz winę tegoż biura w jej powstaniu to klient może domagać się przede wszystkim odszkodowania za doznaną krzywdę, zadośćuczynienia i renty. Fakt, że biuro turystyczne zawarło umowę z ubezpieczycielem o ubezpieczenie turysty, nie zamyka poszkodowanemu oraz rodzinom ofiar wypadków dochodzenia roszczenia na drodze sądowej. Zadośćuczynienie za poniesione straty moralne to nic innego jak zadośćuczynienie i żądanie takie w określonych wypadkach może być uzasadnione. W praktyce wysokość zadośćuczynienia ma charakter uznaniowy, co wynika z trudności w określeniu materialnej wartości tej szkody. Natomiast żądanie jej wykazania za pomocą dokumentu jest bezprawne bowiem mija się z istotą tej szkody. Zatem postanowienie wzorca umownego, które a priori wyłącza odpowiedzialność organizatora turystyki za doznaną przez klienta szkodę moralną narusza art. 385³ pkt.1 kc .

Z uwagi zatem na ten sam skutek dla konsumenta obydwu porównywanych zapisów stwierdzić należy, że hipoteza postanowienia kwestionowanego mieści się w hipotezie postanowienia wpisanego to rejestru, co oznacza, że można uznać je za tożsame.

2.

Ponadto Prezes UOKIK zakwestionował postanowienie wzorca „Umowy – zgłoszenia” o treści : „ASTUR zastrzega sobie prawo do zmiany cen najpóźniej 10 dni przed datą wyjazdu w związku ze zmianami: podatku VAT, kosztów transportu, np. cena paliwa, podatków i opłat lotniskowych, cen ubezpieczenia i kursu walut” jako sprzecznych z art. 17 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268) , co może stanowić naruszenie art.24 ust.1 i 2 ustawy o ochronie (...).

Przepis w/w art. 17 ust.2 ustawy o usługach turystycznych (...) stanowi, w okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona”.

Postanowienie zamieszczone przez ASTUR jest mniej korzystne dla konsumenta od zapisu ustawowego, zezwala bowiem organizatorowi turystyki na zmianę ceny imprezy do 10 dni przed datą wyjazdu gdy ustawa wyraźnie wskazuje, że termin ten powinien wynosić 20 dni. Jakkolwiek więc, zgodnie z art.19 w./ ustawy postanowienia umów zawieranych przez organizatorów turystyki z klientami mniej korzystne niż postanowienia ustawy są nieważne, a w ich miejsce obowiązują przepisy ustawy (ust.2) to zamieszczenie takiego postanowienia we wzorcu umownym stanowi czyn bezprawny, o którym mowa w art. 24 ust.2 ustawy o ochronie (...)

Jak wskazano wyżej, o tym czy można uznać za bezprawne działania przedsiębiorcy, w rozumieniu art. 24 ust.2 ustawy o ochronie (...) polegające na stosowaniu we

wzorcach umów zawieranych z konsumentami postanowień, świadczy analiza treści tych umów, dokonana w świetle przepisów regulujących dany stosunek prawny. W okolicznościach sprawy jest to w/w ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268) . Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsiębiorca stosował we wzorcu Umowy Zgłoszenia postanowienia , których treść jest sprzeczna w w/w ustawą, przy czym istotą tych naruszeń jest to, że ograniczają uprawnienia konsumenta w związku z wykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. W świetle art. 19 ustawy o usługach turystycznych stosowanie tego rodzaju postanowień jest zaś zakazane. Świadczy to o bezprawnym charakterze tych postanowień.

Wykazano zatem bezprawny charakter kwestionowanego postanowienia, poprzez naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r, o usługach turystycznych (Dz.U. 2004 Nr 223 poz. 2268).

Druga z wymienionych wyżej przesłanek jest spełniona, gdy dane działanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości, gdyż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni interesy nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zidentyfikować. Z takim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Działanie przedsiębiorcy prowadzącego biuro podróży godzi w interesy ogółu obecnie korzystających z jego usług konsumentów, ale także każdego potencjalnego konsumenta, który zdecyduje się zawrzeć z tym przedsiębiorcą umowę, o korzystanie z jego usług. Naruszane przy tym interesy konsumentów nie mają jednostkowego charakteru, ale są wspólne dla z góry nieustalonej zbiorowości konsumentów. Należy zatem stwierdzić, iż spełniona została druga z przesłanek uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

W związku ze spełnieniem obu przesłanek należało uznać, iż działanie przedsiębiorcy stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wymienioną w art. 24 ust. 1 i 2 oraz w art. 24 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy o okik.

Pismem z dnia 30.04.2008r. przedsiębiorcy zadeklarowali, że usunęli z obydwu wzorców zakwestionowane postanowienia oraz przedstawili nowe wzorce umowne, gdzie zakwestionowane przez Prezesa UOKIK postanowienia zostały przez przedsiębiorcę zmienione. Wg deklaracji ASTUR zmienione wzorce umowne obowiązują od 1 kwietnia 2008r.

Analiza nowego zmienionego wzorca umownego Umowy – zgłoszenia oraz „Warunków uczestnictwa ...” wykazuje, że wszystkie dokonane zmiany są zgodne z przepisami ustawy o usługach turystycznych

Art. 27 ust.1 ustawy o ochronie (...) stanowi, że nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującej zaniechania jej stosowania, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.

Jakkolwiek Prezes UOKIK uznał, że ASTUR zmienił z dniem 1 kwietnia 2008r. treść stosowanych wzorców umownych oraz akceptuje dokonane zmiany, to jednak wydanie decyzji w oparciu o art. 27 ust.2 ustawy o ochronie (...) nie jest możliwe.

Przede wszystkim stwierdzić należy, że dla uznania, że praktyka została zaniechana nie wystarczy samo wyeliminowanie z wzorca zakwestionowanych postanowień.

Konieczna jest również zamiana treści zawartych umów o świadczenie usług turystycznych, chociażby poprzez ich aneksowanie, bowiem trudno uznać za zaniechaną praktykę, skoro w obrocie prawnym nadal funkcjonują postanowienia, uznane przez Prezesa UOKiK, za bezprawne. Tymczasem ASTUR ani do czasu zamknięcia postępowania dowodowego ani do czasu wydania decyzji nie odniósł się do kwestii zaniechania stosowania praktyki, co do umów zawartych przed 1 kwietnia 2008r. tj. w oparciu o postanowienia zakwestionowane w niniejszym postępowaniu, pomimo, że mógł zmienić ich treść, chociażby poprzez ich aneksowanie

Stąd, orzeczono jak w pkt. I sentencji decyzji .

II. Zgodnie z art.106 ust.1 pkt.4 ustawy o ochronie (...), Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 .

Z treści przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny. W związku z tym Prezes Urzędu w ramach uznania administracyjnego decyduje, czy zasadne jest w danej sprawie nałożenie kary. Ustawa nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary. W art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jedynie wskazano, iż ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy.

W niniejszej sprawie, w punkcie I sentencji decyzji stwierdzono, że przedsiębiorca ASTUR Sp. z o.o. w Lublinie naruszył zakaz, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie (...). Zakaz ten ma charakter bezwzględny, zatem nie istnieją przesłanki natury prawnej, które umożliwiały zalegalizowanie tych praktyk. Spełniona jest zatem podstawowa przesłanka warunkująca nałożenie kary pieniężnej .

Prezes UOKiK uznał więc za uzasadnione w niniejszej sprawie, wobec stwierdzenia stosowania we wzorcu Warunków uczestnictwa (...) 5 postanowień tożsamyh z postanowieniami wpisanymi do Rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone oraz w Umowie – zgłoszeniu 1 postanowienia a nadto 1 postanowienia sprzecznych z ustawą o usługach turystycznych nałożenie na przedsiębiorcę ASTUR Sp. z o.o kary pieniężnej w wysokości 20 991 zł (dwadzieścia tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych, co stanowi [REDAKCYJA] % przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w roku 2007r.

Prezes UOKiK ustalił, że przychód przedsiębiorcy osiągnięty w roku 2007 wyniósł [REDAKCYJA] zł .

Na ustalenie wysokości kary w tej wysokości w stosunku do kryterium określonego w art. 106 ust.1 pkt 4 ustawy tj. do 10 % przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w roku obrachunkowym poprzedzającym rok nałożenia kary pieniężnej, wpłynęła ocena całokształtu okoliczności sprawy dokonana w świetle art.111 ustawy o ochronie. Przepis ten stanowi, że przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa w art. 106-108, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczność naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Jako okoliczność obciążającą potraktować należy szczególnie dotkliwy dla konsumentów charakter 4 zakwestionowanych postanowień tożsamyh z postanowieniami wpisanymi do Rejestru klauzul zakazanych, które mocno i

bezpośrednio naruszają ekonomiczne interesy konsumentów, poprzez ograniczenia sprzecznie z prawem zakresu odpowiedzialności organizatora imprezy. Tego rodzaju postanowienia uznać należy za bardzo poważne naruszenie zbiorowych interesów konsumentów. Również zakwestionowane postanowienie z wzorca Umowy Zgłoszenia sprzecznie z prawem regulujące kwestię zmiany ceny imprezy turystycznej uznać należy za poważne naruszenie interesów konsumentów. Z drugiej jednak strony do ograniczenia odpowiedzialności organizatora turystyki mogło dojść jedynie do dnia 1 kwietnia 2008r , a zatem objęło stosunkowo niewielką grupę klientów ASTUR. Również okolicznością łagodzącą jest to, że przedsiębiorcy po raz pierwszy dopuścili się naruszenia przepisów ustawy oraz fakt, że uznali bezzwłocznie po wszczęciu postępowania zasadność postawionych im zarzutów .

Z uwagi zatem na powyższe okoliczności kara pieniężna została ustalona dla przedsiębiorcy na poziomie \bullet % poziomu określonego jako \bullet % przychodu, osiągniętego w roku poprzedzającym rok wydania decyzji.

Ponieważ, w świetle powyższego orzeczona kara winna również spełniać rolę represyjno-wychowawczą, a nadto pozostawać we właściwej proporcji do możliwości karanego przedsiębiorcy, ustalając wysokość kary wzięto pod uwagę potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy. Stąd mając na uwadze wysokość przychodu przedsiębiorców karę ustalono jako \bullet % wartości tego przychodu.

Przyjmując wspomniane wcześniej okoliczności naruszenia przepisów ustawy o ochronie (...), w tym te, które przemawiają za uwzględnieniem okoliczności łagodzących, jak również fakt, iż kara winna być orzekana na poziomie wystarczającym do osiągnięcia zamierzonego celu i odczuwalna dla przedsiębiorcy, ale równocześnie pozwalającym mu na dalsze prowadzenie działalności, organ antymonopolowy postanowił nałożyć na przedsiębiorcę karę odpowiadającą wysokości \bullet % przychodu przedsiębiorcy tj. kwotę 20 991 zł .

Zatem kara ta jest karą, która spełni zarówno funkcję prewencyjną jak i represyjną.

Mając powyższe na uwadze organ antymonopolowy orzekł, jak w punkcie II sentencji.

Mając powyższe na względzie, orzeka się jak w pkt. II sentencji decyzji .

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: **NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.**

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie (...), w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od decyzji Prezesa przysługuje odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie.

Z upoważnienia Prezesa UOKIK
Dyrektor UOKIK Delegatura
W Lublinie
Ewa Wiszniowska

Otrzymuje :
1/ ASTUR Sp. z o.o.
Ul. P. Gojawczyńskiej 9
20-827 Lublin